

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	SO
Pedagogische eenheid	127873-127845
Instellingsnummer	127845
Instelling	WICO campus Mater Dei - 127845
directeur	P. NOELANDERS
adres	Kloosterstraat 13 - 3900 OVERPELT
telefoon	011-64.26.42
fax	011-66.64.39
e-mail	mdo@skynet.be
website/URL	http://www.mdo.wico.be
Inrichtende macht/Bestuur	54544 - VZW Katholiek Sec. Ond. Sint-Willibrord te OVERPELT
adres	Dorpsstraat 93 - 3900 OVERPELT
Scholengemeenschap	113456 - SGKSO WICO te OVERPELT
adres	Dorpsstraat 93 - 3900 OVERPELT
CLB	114884 - Vrij CLB Noord-Limburg (Neerpelt) te NEERPELT
adres	Bermstraat 9_1 - 3910 NEERPELT
Tijdstip doorlichting	van 31 mei 2010 tot 3 juni 2010
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	William Vroonen
Teamleden	Henri Christiaen Dirk Diepers Etienne Gielen Jos Vermijl
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil
Datum van bespreking met de instelling	18 juni 2010

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	(Leer)prestaties in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
4	KWALITEITSPROFIEL	6
5	RESULTATEN	7
5.1	(Leer)prestaties	7
5.2	Schoolloopbaan	15
5.3	Outcomes	15
5.4	Tevredenheid	15
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	16
6.1	Algemeen	16
6.2	Personeel	16
6.3	Logistiek	17
6.4	Onderwijskundig	17
7	STERKTES EN ZWAKTES	20
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	20
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	20
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	20
8	ADVIES	21
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	22

1 INLEIDING

Van 31 mei 2010 tot 3 juni 2010 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- Masterplan met betrekking tot belangrijke infrastructurele en uitrustingsproblemen.
- Stijging leerlingenpopulatie met lokalen nood tot gevolg.
- Veranderlijk personeelsbestand door wissels en door verjonging.
- Deelname aan specifieke projecten (proeftuin werkplekieren).
- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- Ruim en niet altijd coherent onderwijsaanbod met talrijke in- en uitstroom tot gevolg.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie vakken/studierichtingen en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Project algemene vakken

Wiskunde

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Derde graad BSO Kantoor

Derde graad BSO Kantooradministratie en gegevensbeheer

Derde graad KSO Beeldende vorming

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Socio-emotionele begeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

De pedagogische eenheid waartoe de school behoort¹, kan een aantal mooie resultaten voorleggen. In alle onderwijsvormen sporen de attesteringscijfers met de Vlaamse referentiegegevens. De doorstromingscijfers zijn goed, enkel in een aantal studierichtingen van de derde graad ASO zijn er relatief veel leerlingen die overzitten. De school kan positieve resultaten van de oud-leerlingen in het voortgezet onderwijs aantonen. Data over de tewerkstelling van een aantal afgestudeerden ontbreken.

Uit de doorgelichte vakken en studierichtingen blijkt dat het onderwijs behoorlijk afgestemd wordt op de leerplandoelstellingen, wat resulteert in leerprestaties die van een redelijk tot goed niveau zijn. De school volgt de leerplanrealisatie nog niet systematisch op, waardoor het aangeboden onderwijs voor een aantal aspecten voor verbetering vatbaar is. Verder voldoet de leerplanrealisatie van PAV (project algemene vakken) in de derde graad niet omwille van de opsplitsing van de lestijden, het gebrek aan een voldoende leerkrachtige werkomgeving en een evaluatie die onvoldoende representatief is voor de leerplandoelen. In de derde graad ASO sluit het curriculum in de meeste polen nog onvoldoende aan bij de leerplandoelstellingen en de specifieke eindtermen rond de onderzoekscompetentie. De vakgroepen worden hier onvoldoende aangestuurd door een schoolvisie. Het beleid is zich hiervan bewust en er is, net zoals op vakgroepe niveau, een ontwikkelingsdynamiek aanwezig. De onvoldoende realisatie van de bedoelde eindtermen in de pool Humane wetenschappen geeft dan ook geen aanleiding tot een gunstig advies beperkt in de tijd.

De school voert een socio-emotioneel ondersteuningsbeleid, zowel preventief als remediërend. Ze profileert zich als een zorgzame school met veel aandacht voor het welbevinden van de leerlingen. Het engagement en de betrokkenheid van het personeel zijn groot. De school slaagt erin om geborgenheid te bieden aan de leerlingen, met een speciale rol voor de klassenleraar. De cel leerlingenbegeleiding functioneert uitstekend en er is een goede samenwerking met het CLB en met externe instanties. De leerlingenbegeleiders zijn goed gekend en bereikbaar. Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen voorziet de school in ondersteunende maatregelen. De aandacht voor instructietaal Nederlands in het talenbeleid is volop in ontwikkeling.

Het beeld van het professionaliseringsbeleid van de school is dubbel. Enerzijds worden beginnende leraren structureel goed opgevangen en met zorg begeleid. Zij krijgen de mogelijkheid te groeien in hun job. Anderzijds is de aansturing van de vakgroepwerking en de opvolging ervan vanuit het beleid beperkt. Uit de steekproef van de doorgelichte vakken blijkt dat lang niet alle vakgroepen even ver staan in de uitbouw van de leerbegeleiding of het uitwerken van leerlijnen. Waar innoverende werkvormen en zelfgestuurd onderwijs voorkomen, gebeurt dat vooral leraargebonden. Sommige vakgroepen volgen intensief nascholing, zowel vakgericht of algemeen pedagogisch. In andere vakgroepen zijn er nauwelijks contacten met pedagogische begeleiders of vakcollega's buiten de school. De verspreiding van opgedane ervaringen en deskundigheid verloopt over het algemeen moeizaam.

Hetzelfde dubbele beeld is er in de evaluatiepraktijk. De deliberatie wordt technisch dermate voorbereid dat ze een perfecte uitvalsbasis is om de gelijkgerichtheid van de delibererende klassenraad te waarborgen. Aanvullend worden het leerproces en de effecten van het begeleidingsproces in rekening gebracht. Het resultaat is dat leerlingen optimaal georiënteerd kunnen worden. Anderzijds zijn heel wat leraren en vakgroepen nog op zoek naar een evenwichtige verdeling van de punten dagelijks werk / examens, proces / product, of naar de plaats van vakgebonden attitudes en spelling. Het vanuit het beleid vastgelegde overwicht in de puntenverhouding voor de examens beantwoordt alleszins niet aan de procesevaluatie en het competentie leren zoals de leerplannen vragen.

Het beleid heeft aandacht voor interne kwaliteitszorg. Van heel wat aspecten van de schoolwerking en van het schoolrendement worden systematisch gegevens verzameld en geanalyseerd die leiden tot bijstellingen. De groei van de school, met de onvermijdelijke infrastructurele en uitrustingsproblemen, remt de uitvoering van het pedagogische beleid momenteel echter af. Men slaagt er te weinig in om de effecten op uitvoeringsniveau voldoende op te volgen. Daardoor komen enerzijds een aantal zwakke punten in de schoolwerking (delen van de leerplanrealisatie, invulling van de evaluatie) onvoldoende aan het licht en blijft anderzijds de deskundigheid op het vlak van didactiek, leerbegeleiding en evaluatie leraar- en vakgroepgebonden. Voor het beleid liggen hier dus nog heel wat uitdagingen om de onderwijskwaliteit te stroomlijnen en te versterken.

¹ WICO campus Mater Dei – 127837 en WICO campus Mater Dei – 127845.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

Het onderzoek van de (leer)prestaties levert volgende conclusies op:

AV Economie

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de derde graad Economie-moderne talen en Economie-wiskunde.
- Er is een vlotte leerplanrealisering, gestoeld op vakkennis en inzicht in het leerplanconcept. De hedendaagse ontwikkelingen binnen het vakdomein worden via een reële taakbekommernis adequaat opgevolgd. De vereiste referentiekaders en concepten in de economische theorievorming worden behoorlijk verkend en gehanteerd. Enige nuancerings moet gemaakt worden voor de modelmatige benaderingen van de economische fluctuaties (eindjaar).
- De algemene vorming en de sociale finaliteit van het vak economie worden sterk vooropgezet. De leerstof bezit trouwens een hoge en relevante actualiteitswaarde. De economische analyses vertrekken van concrete contexten en economische vraagstukken. Een sterk punt is de doordachte link met de theorie. Daarbij worden de leerlingen via zelfsturend leren, ICT-opgaven, groepswork en actualiteitsquiz en -mappen gestimuleerd tot een actieve inbreng.
- In het ontwikkelen van de onderzoeksvaardigheden via de onderzoekscompetentie zit nog een flinke groeimarge (SETS 16, 17 en 18 - Leerplan D/2006/0279/050 - 051). Nochtans is er dit schooljaar een merkbare vooruitgang geboekt. De onderzoeksopdracht over een concrete en maatschappelijk relevante economische probleemstelling kadert in een bijna integraal onderzoeksconcept. Dé uitdaging ligt niet enkel in het verder verfijnen van de onderzoeksvragen, maar vooral in het overbruggen van de kloof in het eindjaar. In concreto: de opdrachten kunnen nog niet beschouwd worden als een volwaardige aanpak van een onderzoeksopdracht (een nuancerende factor is de prille ervaring met het vak).
- Een vakoverschrijdende samenwerking met wiskunde, informatica en geschiedenis is nog niet aan de orde. Daardoor worden toch wel kansen gemist om de samenhang tussen de vakken aan te scherpen. Soms worden de leerlingen te weinig uitgedaagd qua moeilijkheidsgraad (zie de steeds terugkerende eerstegraadsvergelijkingen bij evenwichtssituaties). Door de samenstelling tussen de polen Moderne talen en Wiskunde worden de algebraïsche uitwerkingen en analyses soms bewust niet naar een hoger niveau getild. Er is nog niet overwogen om voor specifieke toepassingen te differentiëren².
- In het luik bedrijfswetenschappen komen de verschillende dimensies - de onderneming en het ondernemen - vrij evenwichtig aan bod. Een meerwaarde is de deelname aan het virtueel managementspel, evenals de didactische bezoeken en de projectdeelname (o.a. teamwork). Probleemoplossende en communicatieve vaardigheden worden hierbij aangeleerd. Bepaalde leerinhouden, zoals 'Hoe maak je een ondernemingsplan concreet?' worden behandeld in seminars (gevolgd door alle leerlingen).
- Toepassingen en herhalingsoefeningen worden geregeld gegeven. De toetsfrequentie is voldoende. De examenvragen zijn inhoudsrelevant, evenwichtig verspreid over de behandelde leerstof en behoorlijk geformuleerd. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd. De examen- en toetsvragen liggen in elkaars verlengde: de leerlingen weten wat van hen verwacht wordt. Logischerwijze is er een sterke actualiteitsinslag met puik geselecteerde artikels. Bij de groepsworken worden alternatieve evaluatievormen toegepast (peer- en zelfevaluatie).
- In het kader van de kwaliteitsbewaking wordt de evolutie van de leerlingenresultaten treffend in kaart gebracht en opgevolgd via een eigen instrument. De leraren registreren de punten voor toetsen en taken trouwens zeer accuraat. In het eerste leerjaar liggen de resultaten voor het dagelijks werk significant boven de examenresultaten (2009-2010). In tegenstelling tot het eindjaar bereikte de klas een zeer laag gemiddelde. Door het meer analytische karakter van de vraagstelling ligt het niveau van het examen in het eerste leerjaar wel iets hoger. Daarbij is er een ruimere vraagstelling (eveneens in 2008-2009). Dit nodigt uit tot een gezamenlijke reflectie in de vakgroep.

² Het aantal leerlingen in Economie-wiskunde daalt voortdurend. De school volgt hiermee de trend in Vlaanderen.

AV Project algemene vakken

Voldoet in de tweede graad

Voldoet niet in de derde graad, inclusief de derde leerjaren

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de tweede graad BSO, de derde graad BSO en de derde leerjaren van de derde graad BSO Kantooradministratie en gegevensbeheer, Logistiek, Publiciteit en illustratie.
- De vakgroep opteert voor een thematische aanpak van de leerinhouden, waarbij veel aandacht wordt besteed aan de integratie van de vakoverschrijdende eindtermen. De behandelde thema's sluiten aan bij de leefwereld van de jongeren en ze worden in overleg met hen geëvalueerd. De thema's overheersen echter regelmatig op een bewuste planning van alle leerplandoelen. Zo wordt een aantal leerdoelen erg beperkt of niet opgenomen in het curriculum. De tijdsdruk omwille van de opdeling van de lestijden speelt hierin tevens een rol (zie verder).
- De leerkrachten leveren inspanningen om zo doelmatig mogelijk met de leerplandoelen om te springen. De afstemming van het onderwijsleerproces op de leerplandoelen wordt echter gehinderd door een aantal factoren die ertoe leiden dat de leerplanrealisatie niet optimaal verloopt (tweede graad) of als onvoldoende kan worden bestempeld (derde graad). De belangrijkste gronden hiervoor zijn: de opsplitsing van de lestijden, het gebrek aan een voldoende leerkrachtige werkomgeving en een evaluatie die onvoldoende representatief is voor de leerplandoelen.
- De organisatie van de lestijden PAV wordt in de tweede graad opgedeeld in vier lestijden PAV en twee lestijden Nederlands of twee lestijden rekenvaardigheid. In de derde graad worden de aanbevolen vier lestijden PAV georganiseerd in de studierichting Kantoor, maar in de studierichting Publiciteitsgrafiek wordt geopteerd voor een opdeling in twee lestijden PAV en twee lestijden Nederlands. Ook in de derde leerjaren van de derde graad worden de vier lestijden inhoudelijk opgedeeld en aan twee leraars toegekend. Deze scheiding druist in tegen de integratiegedachte voor het vak, zoals vermeld in de betrokken leerplannen. Bovendien kunnen tijdens de twee resterende lestijden PAV in de derde graad niet alle leerplandoelen op een adequate wijze worden gerealiseerd.
- De waardevolle beleidskeuze om de Nederlandse taalvaardigheid van de leerlingen te bevorderen wordt onvoldoende gekaderd in het geheel van de opleiding. De visie op en de concrete doelen voor het afgescheiden deel PAV-Nederlands werden onvoldoende uitgeschreven om een substantiële meerwaarde te bieden. Meestal wordt PAV-Nederlands voldoende functioneel opgevat met aandacht voor de taalvaardigheden, maar soms wordt taalbeschouwing nog te losstaand behandeld. Daarnaast ontbreekt een breder draagvlak onder de vorm van een coherent talenbeleid. Vakoverschrijdend en op schoolniveau is de algemene aandacht voor het taalgebruik en de taalproducten van de leerlingen (agenda, cursus, taken) te beperkt.
- De vakgroep tracht bewust en in een bepaalde mate inventief om te gaan met de leerplandoelstellingen, maar beschikt niet over voldoende materiële middelen om de vaardigheden en de vakgebonden attitudes op een efficiënte wijze te realiseren. De school kampt met infrastructurele problemen (lokalen nood) en opteert bovendien voor stamlokalen, zodat voor PAV geen krachtige leeromgeving is uitgebouwd. In de lokalen heeft men niet permanent de beschikking over woordenboeken, atlanten, naslagwerken en multimedia. De mogelijkheden tot integratie van ICT zijn vaak afhankelijk van de beschikbaarheid van ICT-lokalen.
- Als gevolg van de opdeling van de lestijden PAV in deelvakken zijn tevens de lesopdrachten van de leerkrachten vrij versnipperd, zodat de kansen tot geïntegreerd werken gereduceerd worden. De vrij talrijke nieuwe leerkrachten ontvangen wel voldoende ondersteuning van de collega's en van de aanvangsbegeleiders.
- De leerbegeleiding en de bredere leerlingenbegeleiding worden voldoende opgenomen. Er wordt voldoende informatie over de leerlingen ter beschikking gesteld, maar een analyse van hun beginsituatie ontbreekt. Hierdoor krijgen differentiatie en remediëring minder kansen. De aandacht voor leer- en oplossingsstrategieën is eveneens beperkt. De leerlingen zijn vertrouwd met een aantal activerende werkvormen, zoals het begeleid zelfstandig leren en het werken in teamverband. Anderzijds worden ze, vaak als gevolg van de beperkte materiële middelen, nog onvoldoende uitgedaagd om zelfstandig en zelfkritisch informatie te verwerken.
- De resultaten voor het vak zijn voldoende tot goed. De leerinhouden worden voldoende functioneel opgevat en ook de actualiteit wordt regelmatig onder de aandacht gebracht. De leerlingen krijgen de

nodige begeleiding en ondersteuning. Tijdens de bijgewoonde lessen werd over het algemeen een aangename werk- en studiesfeer vastgesteld.

- Tijdens het lesproces is er vooral in de derde graad aandacht voor vaardigheidsgerichte werkvormen, zoals het verwerven en verwerken van informatie en het hanteren van zelfstandige en groepsgerichte opdrachten. De uitwerking van de geïntegreerde proef wordt voldoende ondersteund, zowel op vormelijk als op taalkundig vlak.
- De evaluatiepraktijk vertoont een divers beeld. In de tweede graad berust nog een behoorlijk groot puntengewicht op de resultaten van de examens, terwijl de derde graad vanaf dit schooljaar is overgestapt op permanente evaluatie. De evaluatie is meestal vaardigheidsgericht opgevat, maar vaak onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. De verzamelde gegevens vormen bovendien nog onvoldoende aanleiding tot het mogelijk bijsturen van het onderwijsleerproces. De vakgroep is op zoek naar middelen om de vaardigheden, vakgebonden attitudes en leerprocessen beter in kaart te brengen.
- Leerjaar- en graadoverstijgend zijn nog geen afspraken rond en afstemming van evaluatiecriteria. Ook het uittekenen van leerlijnen voor de diverse vaardigheden bevindt zich nog in een ontwikkelingsfase.

AV Wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op alle graden.
- In de eerste graad worden de eindtermen/ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen van het graadleerplan in voldoende mate gerealiseerd. De aandacht voor de beheersingsniveaus in het nieuwe leerplan in de A-stroom is voldoende. Leerplandoelen die op het einde van het schooljaar worden geprogrammeerd (ruimte meetkunde, gelijkvormige figuren, verschuivingen en draaiingen) worden wel inhoudelijk behandeld, maar er rest meestal onvoldoende inoefentijd voor een optimale beheersing door de leerlingen. De resultaten van de recente peilingsproeven werden nog niet geanalyseerd en geconfronteerd met de resultaten op school.
- In de tweede graad worden de leerplandoelen van het graadleerplan in voldoende mate gerealiseerd. Men houdt rekening met de nuances per aantal wekelijkse lestijden. Toch is er één knelpunt. Het aanbod beantwoordt niet aan het principe van de eenpoligheid. De school organiseert het vak wiskunde in de studierichting Economie van de tweede graad gedifferentieerd: voor de ene groep leerlingen worden vier wekelijkse lestijden aangeboden (leerweg 4) en voor de andere groep worden vijf lestijden met uitbreidingsdoelen georganiseerd (leerweg 5). In de studierichting Economie met leerweg 5 behoort het extra keuzesuur wiskunde tot het complementair gedeelte van de lessentabel. De huidige situatie houdt dan ook onvoldoende rekening met de letter en de geest van de regelgeving³. Op deze wijze wordt de gelijkwaardigheid op het vlak van studiesanctionering onvoldoende bewaakt.
- In de derde graad van het ASO en het TSO worden de leerplandoelen van de graadleerplannen in voldoende mate gerealiseerd. Zowel in het ASO als in het TSO steunt de selectie van de keuzeonderwerpen op het profiel van de studierichting.
In de pool Wiskunde komt een meerderheid van leerplandoelstellingen, noodzakelijk voor het bereiken van de specifieke eindtermen, aan bod. Het enige wat nog ontbreekt is een duidelijke structuur om de verschillende fases binnen het leren onderzoeken weer te geven en te evalueren. Om enerzijds de specifieke eindtermen met meer samenhang te realiseren en anderzijds de werkdruk bij de leerlingen te bewaken is het nodig dat de aangeboden cases, groepsopdrachten, zelfstandige werken en eindwerken herleid worden tot enkele onderzoekgerichte opdrachten. Tijdens de doorlichting heeft de vakgroep contact genomen met de pedagogische begeleiding en bijsturingsacties geprogrammeerd om de realisatie van de specifieke eindtermen nog beter op de sporen te zetten.
- In alle lesgroepen streeft men een hoog niveau na en het bereiken van dat niveau lukt goed, op enkele uitzonderingen na. De resultaten zijn vrij normaal verdeeld met hier en daar enkele uitschieters, zowel naar boven als naar beneden. Leerlingen met zwakke resultaten worden goed opgevolgd. De leerlingenevaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen en is valide, transparant en betrouwbaar. Men hanteert echter overwegend een testcultuur en integreert weinig of geen elementen van een evaluatiecultuur. Er is weinig aandacht voor de evaluatie van attitudes, hoewel de eindtermen en de leerplannen een aantal attitudes benadrukken.

³ SO 64 Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs, punt 3.6.3.

Men werkt op deze school, vooral in de eerste en de derde graad, bijna uitsluitend met aangekondigde toetsen. Het is enerzijds positief dat de school de leerlingen wil ondersteunen om te werken aan een grotere zelfredzaamheid en zelfstandigheid, maar anderzijds creëert dit systeem voor de leerlingen ook valkuilen m.b.t. het bijhouden van de leerstof. Het effect is dat veel leerlingen studeren met het oog op de volgende aangekondigde toets en niet met het oog op de volgende les. De leraar kan hierdoor onvoldoende steunen op verworvenheden uit de vorige les(sen). Het gevolg is dat men noodgedwongen moet overschakelen naar een docerende werkvorm, waardoor de beoogde groei naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid weinig of geen kans krijgt.

Een uitdaging voor de vakgroep is het geven van een bredere invulling aan evaluatie (evaluatiecultuur⁴ naast testcultuur), rekening houdend met een schoolvisie betreffende evaluatie, de eindtermen/ontwikkelingsdoelen/leerplandoelen en de aanbevelingen in de leerplannen.

- Het grafisch rekentoestel en het digitaal bord worden op een functionele wijze in het onderwijs- en leerproces geïntegreerd. In de gewone leslokalen beperken de materiële voorzieningen voor ICT-integratie zich tot het gewone of grafisch rekentoestel. Het elektronische platform wordt vooral benut als administratief verzamel- en doorgeefmedium. De ICT-integratie in de eerste graad varieert van zelden of nooit tot regelmatig. Het computerpark bevat enerzijds voldoende computers, maar anderzijds is de verdeling van de computers over de campus niet optimaal om ICT o.a. in de lessen wiskunde te integreren.
- Het overleg binnen de vakgroep is intensief en constructief. In de eerste graad is het wekelijks ingeroosterd en sommigen voegen hieraan nog een wekelijks extra horizontaal overleg aan toe. Recent werd ook de verticale coördinatie leven ingeblazen. De dynamische vakgroepwerking weerspiegelt een grote zorg voor leerplanrealisatie en leerlingenbegeleiding. De collegialiteit wordt vertaald in vriendschap en ondersteuning. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting werden enkele vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd en de opgedane ideeën worden geïmplementeerd.
- De aankleding van de leslokalen is quasi nihil, met uitzondering van het vaklokaal in de eerste graad. Men heeft nog niet gewerkt aan het ontwikkelen van een leerkrachtige omgeving, waarbij elementen (o.a. kernbegrippen, stellingen, formules) uit de leerstof worden gevisualiseerd.

KV beeldende vorming

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de derde graad KSO Beeldende vorming.
- De artistieke en vakinhoudelijke deskundigheid van de leraren voldoet. Het uitwerken van een aan het KSO aangepast onderwijskundig instrumentarium kan de leerplanimplementatie echter nog optimaliseren.
- De opleiding Beeldende vorming bereidt de leerlingen in eerste instantie voor op de doorstroming naar het hoger (kunst)onderwijs en heeft in die zin een oriënterende missie. Met betrekking tot de leerplanrealisatie⁵ zijn er zowel sterke als minder sterke punten vastgesteld.
- In KV beeldende vorming primeren het onderzoek naar de beeldgrammatica en de vorming van het individueel plastisch vocabularium. De studie van de beeldende middelen, technieken en materies verloopt in deze school evenwel te intuïtief en daardoor onvoldoende expliciet en doelbewust.
- Het creatieve denkproces, de conceptontwikkeling en het experiment kunnen sterker worden benadrukt. Er rest nog veel ruimte om de leerlingen intellectueel te prikkelen en uit te dagen. De grote zorg voor het aanleren van het metier - de technische uitvoering - valt positief op. De benadering van de beeldende disciplines verloopt daardoor echter nogal traditioneel en academisch.

⁴ In een testcultuur staat vooral het beoordelen van kennis centraal; in een evaluatiecultuur ligt de klemtoon meer op de begeleidende functie van de evaluatie en gaat meer aandacht naar vaardigheden en attitudes.

⁵ Licap: 1992/257/D.

- De individuele logboeken en werkbundels van de leerlingen zijn ordelijk samengesteld en bevatten voldoende ondersteunende informatie. Ook de ontwerpfase en het experimenteel onderzoek worden erin gedocumenteerd, maar in sommige gevallen missen zij diepgang.
- De jaarplanningsformat kan de leerplanrealisatie nog beter ondersteunen, mits er gegevens aangaande de behandelde beeldaspecten aan worden toegevoegd. Mede omdat sommige teamleden de documenten te formalistisch invullen en/of liever een eigen model hanteren, kunnen er bovendien geen logisch opgebouwde verticale leerjaar- en graadoverstijgende leerlijnen in worden herkend.
- De evaluatie verloopt procesmatig. Om op het juiste moment relevante feedback te kunnen formuleren en individuele remediëringen voor te stellen, noteren de leraren - aanvullend op de cijfermatige appreciatie - hun bevindingen ook schriftelijk. Van een transparante terugkoppeling vanuit de evaluatie naar de leerplandoelen zijn er echter weinig sporen, waardoor deze aan validiteit inboet.
- De informatiebundel van de GIP bevat voldoende gegevens over de werkopdrachten en de realisatiemodaliteiten. De evaluatieprocedure en de daarbij gehanteerde criteria worden er niet helder in toegelicht. Of en op welke wijze de algemene vakken aan de proef participeren is niet duidelijk. Een meer doordachte deelname van deze vakkengroep zou het geïntegreerde karakter van de GIP en het leerrendement ervan ten goede komen.
- Nauwer samenwerken met de collega's van de BSO-richtingen - studiegebied Decoratieve technieken - kan voor beide lerarenteams kwaliteitswinst opleveren. Hoewel de invalshoeken en diepgang er verschillen, zijn de leerlingen van beide studierichtingen immers creatief bezig met de aspecten van de beeldtaal.

PV praktijk/stages publiciteitstekenen/KV kunstambachten en TV publiciteitstekenen/KV kunstambachten

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op het derde leerjaar van de derde graad BSO Publiciteit en illustratie.
- De leraren zetten zich in voor de studierichting en hun vakgebonden professionaliteit is groot. Zij vertalen het inhoudelijk verouderde leerplan⁶ terecht naar de actueel geldende standaarden, technieken en werkmethodes van de grafische sector. Er is evenwel nog marge om het didactisch handelen naar een hoger niveau te tillen.
- In een 'leerbedrijf' realiseren de leerlingen gedurende de lesuren PV en TV opdrachten voor externen. Dat de uitgevoerde reclamemiddelen nauw bij de beroepsrealiteit aansluiten en effectief door de klanten worden gebruikt, zijn sterk motiverende factoren. Het is echter essentieel dat de leraren erover waken dat de uitvoering van dat type werk de leerplanrealisatie niet in het gedrang brengt.
- Ook in het subvak Illustratie worden opdrachten met een hoge realiteitswaarde uitgewerkt. Hoewel die projecten leerzaam zijn en bij de leerstof aansluiten, nemen zij soms zoveel tijd in beslag dat er nauwelijks tijd overblijft om een breed palet aan illustratiestijlen, -vormen en -technieken aan bod te laten komen. Het aantal illustraties dat jaarlijks wordt gerealiseerd blijft daardoor beperkt, waardoor het gevaar reëel is dat de leerplandoelstellingen met onvoldoende diepgang worden behandeld.
- Een integrale behandeling van de leerstof technologie kan niet worden aangetoond. Dat een aantal doelstellingen van dat subvak in het computeratelier worden geïntegreerd is lovenswaardig, maar dat volstaat niet om alle leerstofcomponenten in voldoende mate aan te reiken. De leerplandoelstellingen en leerinhouden met betrekking tot o.a. de kostprijsberekening, het wettelijk kader van de drukkerijsector en de typografie komen niet of te summier aan bod. De dynamiek en de professionaliteit van het lerarenteam bieden evenwel voldoende garanties voor het op korte termijn wegwerken van alle tekorten. De vaststellingen leiden dan ook niet tot een in de tijd beperkt gunstig advies of 'voldoet niet' voor de studierichting Publiciteit en illustratie.
- De opmaak en inhoudelijke invulling van de jaarplannen ondersteunen de leerplanrealisatie, de horizontale vakkensamenhang en de opbouw van leerjaar- en graadoverstijgende verticale leerlijnen in onvoldoende mate. De leraren stellen hun planning naar eigen goeddunken samen en komen daarbij vaak niet verder dan een onoverzichtelijke opsomming van hun opdrachten. Uit het vakkenonderzoek

⁶ Licap: D/1995/0279/017A.

blijkt bovendien dat niet alle teamleden het leerplan als leidraad voor de invulling van hun jaarplan gebruiken. Hiaten en overlappingen in de leerstof worden bijgevolg niet tijdig gedetecteerd en weggewerkt.

- De theoretische leerstof wordt onvoldoende ondersteund met informatiebladen en cursusmateriaal. In de werkmappen en logboeken van de leerlingen zijn nauwelijks toelichtingen bij o.a. de vakterminologie en een aantal cruciale beroepseigen basisbegrippen terug te vinden. De voorgelegde leerlingendocumenten en –realisaties van het leerbedrijf getuigen van voldoende aandacht voor het ontwerpproces. Voor het gewone jaarwerk en de GIP is dat in veel mindere mate het geval.
- De ateliers zijn klein, ogen afgeleefd en stralen de identiteit van de studierichting niet uit. De verlichting is verouderd en voldoet niet. Positief is dat er voldoende computerconfiguraties, voorzien van actuele grafische softwarepakketten, ter beschikking staan.
- De evaluatie wordt in een proces- en een productgedeelte opgesplitst. De invulling van beide componenten verloopt echter niet evenwichtig omdat telkens vooral attitudebeoordelingen aan bod komen. De eindcijfers weerspiegelen daardoor bijna uitsluitend de attitudes van de leerlingen en nauwelijks een appreciatie van de gevolgde denk- en werkprocessen. Daarnaast blijkt dat de procesbeoordeling niet gefaseerd tijdens de opdrachtuitvoering gebeurt, maar uitgaande van het afgewerkte product. Om tot een valide procesevaluatie te komen en de leerlingen op het juiste moment van adequate feedback over hun presteren te kunnen voorzien, is het raadzaam om het evaluatie-instrument en de bijhorende criteria grondig te herzien.
- De leerlingen realiseren de GIP grotendeels buiten de reguliere lesuren. Omdat de leraren van op afstand opvolgen en bijsturen, schetsen de voorgelegde werken een correct beeld van welke kennis en vaardigheden de leerlingen gedurende hun opleiding hebben verworven. Dit is een verdedigbare aanpak, zij het niet dat door het vele thuiswerk de technische mogelijkheden beperkt blijven. Het lijkt daarom aangewezen om op zijn minst een paar deelopdrachten van de proef in de school te laten uitvoeren.
- Voor de vakken van het specifiek gedeelte komen de vakoverschrijdende en geïntegreerde aspecten van de GIP in voldoende mate tot hun recht, maar slechts enkele vakken van de basisvorming participeren actief aan de proef.
- De GIP-bundels zijn zorgvuldig samengesteld en bevatten relevante gegevens over de inhoud en uitvoeringsmodaliteiten van de opdrachten. Overzichtelijk opgemaakte evaluatiebladen en werkplanningen ondersteunen de realisatieprocessen. De evaluatie van de GIP komt tot stand gedurende een drietal tussentijdse beoordelingen en met een afsluitende jury. Van de leerlingen wordt verwacht dat zij, naast hun praktijkwerk, ook hun logboeken en informatiebundels presenteren.
- De leerlingen volgen, bij wijze van introductie in de beroepsrealiteit, jaarlijks twee blokstages van twee à drie weken in bedrijven van de grafische sector.

Stage kantoortechnieken/toegepaste economie

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de derde graad BSO Kantoor en op het derde leerjaar van de derde graad BSO Kantooradministratie en gegevensbeheer
- De stages worden kwaliteitsvol voorbereid, georganiseerd en uitgevoerd. Tekenend daarvoor zijn o.a. de stagedoeboeken, de jaarplanning met werkschema en de leerlijnen. Zoals deze leerplannen voorschrijven, zijn de taken opgelijst in een stageplan. De selectie van de stageplaatsen is verantwoord. In Kantoor verfijnt men de stage door een opsplitsing in kantoorstage en stage verkoop/logistiek (inhakend op de bedrijfsgerichte vorming van de magazijnier via het vak logistiek). Via de projectweken⁷ en de inhaalstages worden de leerlingen geresponsabiliseerd over het belang van de stages.
- De stageactiviteiten staan in relatie tot het profiel van de studierichtingen en de leerplandoelstellingen. Enige nuancering moet gemaakt worden voor het bereiken van de leerplandoelstellingen 'Boekhouden'. Concreet komt het hierop neer dat het boekhoudkundig registreren, de loonadministratie helpen

⁷ Een projectweek rond 'Onthaal en telefonie' in Kantoor,III,1 aangevuld met 2 stagedagen.

uitvoeren, de BTW-aangiften invullen en BTW-listings opmaken eerder uitzonderlijk op de werkvloer aan bod komen⁸.

- De product- en procesevaluatie verlopen gericht op basis van zorgvuldig uitgewerkte evaluatieformulieren. Er vinden ook tussentijdse evaluaties plaats. Daarbij worden attitudes en vaardigheden beoordeeld. Bovendien worden de leerlingen gestimuleerd om rond specifieke vaardigheden zichzelf te evalueren. Dat alles mondt uit in een globale beoordeling via een overzichtelijk document met informatiewaarde. Zowel werkbekwaamheid als -houding worden in kaart gebracht.
- De stagebedrijven en het virtueel kantoor vormen het uitgangspunt voor de opdrachten van de geïntegreerde proeven. In het specialisatiejaar spelen de opdrachten rond het virtuele kantoor en de beurs een sleutelrol. De kernvakken van de opleiding worden erin betrokken. De leerlingen worden duidelijk geïnformeerd en adequaat begeleid door een team van leraren. Het geïntegreerd karakter van de proeven is voldoende gewaarborgd.
- Er werd vastgesteld dat vorig schooljaar de realisering van het deelleerplan wetgeving onder druk kwam te staan (zie de leerlingenagenda's in Kantoor III, 2). Het is daarom van belang om de betekenis van punt 5.3 van de omzendbrief SO/2002/09 goed te onderkennen⁹. De organisatie van de leerlingenstages doet immers geen afbreuk aan de absolute voorwaarde dat de goedgekeurde leerplannen volledig dienen afgewerkt te worden. Indien een blokstage een relatief langere periode bestrijkt, dan zal de school ervoor zorgen dat de lessen die wegvallen, worden gecompenseerd. Deze vaststelling speelt uiteraard ook voor het specialisatiejaar (het hele schooljaar 1 dag stage aangevuld door een administratieve blokstage van 4 weken).
- Qua regelgeving zijn er geen markante inbreuken vastgesteld. Het stagedossier is overzichtelijk gebundeld. De stageovereenkomst is rechtsgeldig en bevat de noodzakelijke bijlagen. Wel is het stagereglement niet volledig conform de recentste versie (bindend voor alle scholen en structuuronderdelen, zie bijlage 3). Ook valt er geen activiteitenlijst op het secretariaat te raadplegen. Deze gegevens moeten vooraf worden ingebracht ter controle door en verantwoording t.a.v. de directie. Daarenboven is het essentieel bewijsmateriaal voor de verzekeringen (zie punt 9.1 van de omzendbrief).

Studierichting Humane wetenschappen in de tweede graad ASO

Voldoet

Studierichting Humane wetenschappen in de derde graad ASO

Voldoet niet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de vakken cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad. De leerplanrealisatie voldoet niet in de derde graad omdat de onderzoekscompetentie (specifieke eindtermen 25, 26 en 27) niet bereikt wordt. Men heeft wel een aanzet gemaakt voor een leerlijn vanaf de tweede graad. Ook zijn er heel wat deelopdrachten (binnen de betrokken vakken en ook via de seminars en het complementair gedeelte), die waardevol, mooi en motiverend ogen, maar enkel gedeeltelijke realisaties zijn van deze eindtermen. Overigens wordt het onderwijskundig handelen van de vakgroep rond de onderzoekscompetentie niet aangestuurd door een schoolvisie ter zake. De school is pas recent begonnen met het ontwikkelen van een visie over het realiseren van de specifieke eindtermen onderzoekscompetentie, maar vindt daarbij nog niet de juiste weg.
- Voor de overige eindtermen is er wel een duidelijke en voldoende leerplangerichte visie. De vakgroep vertaalt die in plannings-, registratie- en evaluatiedocumenten en evalueert deze jaarlijks. De leerlingenresultaten en –participatie in het vervolgonderwijs van de afgestudeerden uit Humane wetenschappen zijn goed.

⁸ Leerplan Kantoor, punt 4.2, blz. 14 –D/2004/0279/066. In het leerplan van het specialisatiejaar zijn de doelstellingen enigszins anders, maar ook hier zijn de werkervaringen minimaal (punt 4.2, blz. 36 – D/2004/0279/073)

⁹ Dit schooljaar werd de blokstage in Kantoor meer naar voren in het jaar verschoven, wat resulteerde in een mindere leerplandruk. In het specialisatiejaar vond vorig jaar geen recuperatie van de lessen plaats (zie agenda).

- Het aanbieden van actuele artikelen en eigen cursusmateriaal ondersteunt een levensechte inkleuring van het curriculum. Men organiseert op een veeleer beperkte schaal extra-murosactiviteiten of de inbreng van externen om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Groeimogelijkheden zijn er nog op het vlak van ICT-integratie zowel op leraren- als op leerlingenniveau en op het vlak van het maken van dwarsverbindingen met vakken als esthetica, Nederlands, vreemde talen en godsdienst. Bijsturingen in het aanbod van de maatschappelijke velden zijn nodig voor een evenwichtig aanbod van de maatschappelijke velden (vooral in de graad voor politiek en kunst).
- De vakgroepwerking is relatief beperkt ontwikkeld: er zijn leerlijnen over de graden heen uitgewerkt en er is een aanzet tot verticale afstemming van de leerinhouden. Er is nood aan een verfijning van de taken en opdrachten door het ontwikkelen van eindtermgerelateerde en transparante evaluatiecriteria. Er is weinig overleg met vakcollega's uit andere scholen en de leraren volgden in het verleden op beperkte schaal navorming. In het huidige schooljaar wordt er veel frequenter bijgeschoold.
- De leerlingbegeleiding is goed uitgebouwd met aandacht voor leerlingen die extra zorg nodig hebben. Instromers worden momenteel nog individueel opgevangen en geremedieerd. De interactie tussen leerlingen en leraren verloopt spontaan en gedisciplineerd. Waar mogelijk wordt gekozen voor activerende werkvormen, boeiende oefeningen en doordachte opdrachten. De elektronische leeromgeving wordt nog niet ingezet voor het bijsturen van de leerprocessen.
- De materiële ondersteuning van de studierichting is erg beperkt. Door infrastructurele beperkingen is de leeromgeving weinig leerkrachtig. Er is geen vaklokaal en een leerplanondersteunende collectie van tijdschriften en naslagwerken ontbreekt in de leslokalen. De lokalen waar de lessen in plaats hebben, voldoen niet allemaal aan de minimale materiële vereisten. Voor groepswork en individuele opdrachten kan een ICT-lokaal gereserveerd worden.
- De evaluatie voldoet, maar het overwicht in de puntenverhouding voor de examens (75 %) beantwoordt niet aan de procesevaluatie en het competentie leren zoals de leerplannen vragen. Tekorten zijn uitzonderlijk. Er is een goede verhouding tussen kennis-, inzichts- en toepassingsvragen; leraargebonden zijn de toetsen voor dagelijks werk duidelijk cognitiever gericht dan de examens. Voldoende verschillende evaluatievormen komen aan bod. Statistische verwerking van gegevens krijgt aandacht. Bij taken en opdrachten worden niet altijd de beoogde effecten vooropgesteld. Bij de beoordeling worden ook niet-leerplangebonden attitudes verrekend, zonder duidelijke criteria en soms voor meer dan 30 % van de totaalscore.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Personeelsbeheer

6.2.2 Professionalisering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten.

6.2.2.1 Aanvangsbegeleiding

Vaststellingen

- De aanvangsbegeleiding wordt multilateraal ingevuld. Alle starters ontvangen o.a. de 'Wegwijsbrochure', een plattegrond van de school en een aantal helder opgestelde informatie- en afsprakenbundels die zowel organisatorische, praktische, juridische als pedagogische aspecten van de schoolwerking nader toelichten. Voor leraren die in september starten wordt de aanvangsbegeleiding in zeven concrete stappen georganiseerd. Voor wie in de loop van het schooljaar een lesopdracht aanvaardt en voor interimarissen is een korter inlooptraject uitgewerkt. De intake mist dan de gewenste structuur.
- Uit de gesprekken met nieuwe leraren blijkt dat hun welbevinden groot is. Zij ervaren de aangeboden ondersteuning als een meerwaarde en vinden dat hun integratie in de school vlot verloopt. Voor enkelingen leiden vaak wisselende en/of complexe lesopdrachten echter tot heel wat extra taaklast. De collegialiteit, de communicatiestructuur en de bereidheid om te helpen worden als sterkste kenmerken van de school opgesomd.
- De intakebegeleiding wordt aan twee mentoren toevertrouwd. Zij verruimen hun deskundigheid via externe nascholing en gedurende coachingvergaderingen die op niveau van de scholengemeenschap worden georganiseerd. De mentoren krijgen wekelijks elk drie lesvrije uren om hun begeleidingstaken naar behoren uit te voeren. Voor vakinhoudelijke ondersteuning kunnen de meeste nieuwe leraren terecht bij collega's van de eigen vakgroep, maar die worden nog niet expliciet bij het individuele professionaliseringstraject betrokken.
- Er is aandacht voor de opvolging en bijsturing van nieuwe leraren; de mentoren wonen lessen bij en voeren begeleidings- en reflectiegesprekken. Om die activiteiten gelijkgericht en transparant te laten verlopen is een instrumentarium - inclusief concrete criteria - uitgewerkt.

6.2.2.2 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De schoolleiding hecht belang aan de professionalisering van haar personeel. Tekenend zijn de interne nascholingen rond eigentijdse onderwerpen (leren leren, taalbeleid en het gebruik van het elektronische platform), de aandacht voor specifieke onderwijsvernieuwingenprojecten (bijv. werkplaatsleren) en de pedagogische en administratieve nascholingen (ondersteunend personeel). De schoolleiding wil zich volgend schooljaar focussen op de groep van de niet-nascholers. Momenteel bereiken de nascholingsinspanningen nagenoeg 60 % van het lerarenkorps.
- Het nascholingsbeleid steunt op een nascholingsplan dat is ingepast in de schoolwerkplanontwikkeling. Hoewel het nascholingsplan veeleer als een pragmatische nota kan bestempeld worden, bevat het duidelijke informatie rond het behoeftenonderzoek, de prioriteiten en de geplande nascholingen. Tot nu toe zijn de opeenvolgende nascholingsplannen niet voor advies voorgelegd aan de schoolraad (art. 19 van het participatiedecreet van 2/04/2004). Wel wordt het schoolwerkplan geagendeerd en besproken.

- De nascholingsmiddelen worden correct gebruikt. Vaak wordt meer uitgegeven dan de hiervoor toegekende middelen. De school investeert ook in de uitbouw van een informatierijke leeromgeving. In het teken van de onderwijskundige vernieuwingen, de alternatieve evaluatievormen en het werken aan de onderzoekscompetentie is deze vaststelling niet zonder belang.
- De formulieren voor registratie, rapportering en het evaluatieverslag leveren zeer nuttige informatie op om het beleid verder gestalte te geven. Het opvolgingssysteem verschaft daartoe ook de nodige informatie. Wel stelt zich de uitdaging van een nog doeltreffender bewaking op schoolniveau dat het aangeleerde daadwerkelijk aanleiding geeft tot vernieuwingen en verbeteringen in de klaspraktijk.
- Voor bepaalde disciplines speelt de nascholing nog te weinig in op de eisen zoals gesteld vanuit de leerplannen. Niet alle vakgroepen hebben een even intensieve werkrelatie met de begeleiding, o.m. via vaknascholingen. In een bredere context is ook vastgesteld dat er merkbare kwaliteitsverschillen in het functioneren en het rendement van de vakgroepen zijn. Daarom is het initiatief 'Vakgroep jaaractieplan 2009-2010' een belangrijke aanzet om de gelijkgerichtheid te bevorderen.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie.

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

6.4.2.3 Loopbaanbegeleiding

6.4.2.4 Sociale en emotionele begeleiding

Vaststellingen

- De sociale en emotionele begeleiding vormt een van de peilers van het dagdagelijkse schoolleven. Ze berust op een stevige en doorzichtige organisatie. Een centrale rol is weggelegd voor de klassenleraar, die op vrijwillige basis een gemotiveerde keuze maakt voor deze functie.
- De cel leerlingenbegeleiding verzorgt de coördinatie van de leerlingenzorg. De samenwerking met het CLB verloopt uitstekend en regelmatig zijn er contacten met externe organisaties.
- De acties om de leerlingen te ondersteunen en te begeleiden situeren zich zowel op preventief als op remediërend vlak. Een aantal acties zijn gericht op het verhogen van het welbevinden van de leerlingen, het terugdringen van mogelijke pestproblematiek en op een aansluiting bij de vakoverschrijdende eindtermen.
- Het remediërende luik bevat de persoonlijke opvolging van leerlingen die met moeilijkheden kampen. Enkele toegewijde leerlingenbegeleiders nemen deze taak ter harte. Deze begeleiders zijn gekend bij leerlingen en ouders en tevens vlot bereik- en aanspreekbaar.
- Vanuit contacten met het basisonderwijs en een gestructureerde intakeprocedure worden gegevens ingewonnen over de mogelijke leer- en ontwikkelingsproblematiek bij de leerlingen. Het elektronisch communicatieplatform zorgt recentelijk voor een toenemende centralisering van de informatie, zodat eveneens de doorstroming van gegevens vlotter verloopt. Ook de leerlingen maken gebruik van dit platform om met vragen en problemen de leerlingenbegeleiders te bereiken.

- De school organiseert nog geen systematische meting van de mogelijke effecten van de geleverde inspanningen. Nochtans is er door een toename van zorgvragen een nood aan structuur en actualisering, vooral om het draagvlak van de sociale en emotionele begeleiding voldoende breed te houden.
- De begeleidende personeelsleden worden met de nodige zorg geselecteerd. Zij kunnen gebruikmaken van externe kanalen tot deskundigheidsbevordering. Ook op niveau van de scholengemeenschap is er aandacht voor professionalisering rond de sociale en emotionele begeleiding.

6.4.3 Evaluatie

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- het vooropstellen en bewaken van effecten
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.3.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- De evaluatie wordt verantwoord vanuit een schooleigen visie. Het beleid focust zich vooral op het organisatorische en het algemeen pedagogische gedeelte. Over de inhoudelijke aspecten zoals validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, efficiëntie, objectiviteit en normering wordt de verantwoordelijkheid gelegd bij de vakgroepen en de individuele leraren. Dit resulteert in verschillen m.b.t. de evaluatiepraktijk, gaande van louter cognitief tot intens competentiegericht.
- De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de niveauverschillen tussen de opties of studierichtingen. Ook in de geïntegreerde proeven zijn de evaluatiecriteria goed afgestemd op het profiel van de studierichting. Het algemeen niveau van de toetsen en de examens is overwegend goed. In alle onderwijsvormen sporen de attesteringscijfers met de Vlaamse referentiegegevens. Op studierichtingsniveau zijn er enkele significante uitschieters, zowel in positieve als in negatieve zin. Het rendement van het onderwijsproces en de toewijding van de meeste leraren vertalen zich in relatief weinig tekorten bij de leerlingenresultaten en het positief attesteringsbeeld. Als er tekorten zijn voor een vak, is dat meestal een lijntekort doorheen het schooljaar of zijn er tekorten voor meer vakken.
- De vakgroepen nemen overwegend het leerboek en in mindere mate het leerplan als referentie bij het opstellen van de examens. Hierdoor krijgen de leerinhouden en de vakgebonden vaardigheden niet altijd de aandacht conform de leerplannen.
- De afstemming van de evaluatie op het taalvaardigheidsniveau van de leerlingen is vakgroep- en leraargebonden, maar overwegend goed.
- Er zijn in alle onderwijsvormen en graden geïsoleerde initiatieven m.b.t. alternatieve evaluatievormen en competentiegerichte evaluatie. Productevaluatie overweegt op procesevaluatie. Sommige vakgroepen moeten nog een hele weg afleggen rond procesevaluatie door het ontbreken van een competentiegericht onderwijsproces en een transparante inventarisering van de verworvenheden rond kennis, vaardigheden en attitudes. Het geven van procesgerichte feedback is ook vakgroepgebonden en binnen de vakgroep soms leraargebonden. De wijze waarop de procesevaluatie is uitgewerkt en wordt toegepast bij stages en GLP in de derde graad Kantoar, is een voorbeeld van goede praktijk. Het is een uitdaging voor het beleid om rond competentiegericht onderwijs en competentiegerichte evaluatie de aanwezige knowhow te inventariseren en gelijkgericht te laten implementeren. Het groot overwicht in de puntenverhouding voor de examens versus dagelijks werk beantwoordt niet aan de procesevaluatie en het competentie leren zoals de leerplannen vragen.
- Leerlingenresultaten worden geanalyseerd en grondig besproken in de klassenraden. Zwakke resultaten resulteren in actieplannen die gedetailleerd zijn uitgeschreven op schoolniveau, klassenraadvakniveau en leraarniveau. Ook van de leerlingen wordt een engagement verwacht met behulp van zelfevaluaties en er wordt samengewerkt met het CLB om o.a. de oorzaken van zwakke resultaten te detecteren en te remediëren. De communicatie naar de leerlingen en hun ouders is duidelijk en constructief.
- De delibererende klassenraden verlopen volgens een procedure die beschreven wordt in het schoolreglement. De deliberatie wordt technisch voorbereid met een systeem van 'factorberekeningen' waarbij de resultaten gekoppeld worden aan verschillende gewichten. De resultaten van deze technische voorbereiding leveren duidelijk referentiemateriaal voor de delibererende klassenraad om de gelijkgerichtheid van de deliberatie te waarborgen en de gelijke behandeling van de leerlingen te verzekeren. Aanvullend worden het leerproces en de effecten van het begeleidingsproces in overweging

genomen bij de deliberatie. Het geheel resulteert in een kwaliteitsvolle deliberatie en een gerichte (her)oriëntering van de leerlingen. De wijze waarop de B- en C-attesten worden onderbouwd is een voorbeeld van goede praktijk. De school volgt consequent de regelgeving rond uitgestelde beslissingen.

- De aandacht voor kwaliteitszorg in de evaluatie uit zich o.a. in de verschillende bevragingen van de leerlingen en de bijhorende opvolgings- en bijsturingsplannen. De school inventariseert de leerlingenresultaten en gebruikt deze data om de evolutie van het leerproces van elke leerling softwarematig in kaart te brengen. Het resultaat is een grafische voorstelling van trimestriële boxplots waarin elke leerling wordt gesitueerd.
- Een uitdaging voor de school in de nabije toekomst is het geven van een bredere invulling aan evaluatie (evaluatiecultuur¹⁰ naast testcultuur), rekening houdend met een schoolvisie betreffende evaluatie, de eindtermen/ontwikkelingsdoelen/leerplandoelen en de aanbevelingen in de leerplannen.

¹⁰ In een testcultuur staat vooral het beoordelen van kennis centraal; in een evaluatiecultuur ligt de klemtoon meer op de begeleidende functie van de evaluatie en gaat meer aandacht naar vaardigheden en attitudes.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- Het participatieve schoolklimaat.
- Het engagement en de betrokkenheid van het hele schoolteam.
- De socio-emotionele begeleiding.
- De aanvangsbegeleiding.
- De deliberatieprocedure.
- De aandacht voor de integratie van de verschillende onderwijsvormen.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- De realisatie van alle specifieke eindtermen van de pool Humane wetenschappen in de derde graad.
- Het ruime en niet altijd coherente onderwijsaanbod.
- De infrastructurele beperkingen.
- De aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.
- De invulling van de evaluatie op vakniveau.
- De materiële ondersteuning van heel wat vakken.
- De ICT-integratie.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Leerplanrealisatie

- De leerplanrealisatie voor AV project algemene vakken in de derde graad BSO en in de derde leerjaren van de derde graad BSO.

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring GUNSTIG BEPERKT IN DE TIJD.

De hieronder opgenomen (leer)prestaties scoren geheel of gedeeltelijk onvoldoende en hebben tot dit advies geleid:

STRUCTUURONDERDEEL		Omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor	
		Basisvorming	Keuze/ Specifiek gedeelte
Graad 3	BSO	Project algemene vakken in III en in III,3	

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2012** kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

William Vroonen

Datum van verzending aan de directie en de inrichtende macht:

Voor kennisname

De directie / de inrichtende macht

Patrick Noelanders